

APM119.01

Actueel Politieke Motie

Pre-advies: Overnemen

Titel motie: **Stop het omzeilen van rechterlijke uitspraak over levering F-35-onderdelen aan Israël**

Indiener: Blanca De Louw e.a.

Woordvoerder: Blanca De Louw

Het D66 Congres op zaterdag 6 april 2024 bijeen te Nieuwegein,

constaterende dat:

- Nederland tot voor kort F-35-onderdelen leverde aan Israël;
- Het gerechtshof in Den Haag op 14 februari 2024 heeft geoordeeld dat er een duidelijk risico bestaat dat met de F-35-gevechtsvliegtuigen van Israël ernstige schendingen van het humanitair oorlogsrecht worden gepleegd in de Gazastrook en Israël bij haar aanvallen onvoldoende rekening houdt met de gevolgen voor de burgerbevolking.;
- Het gerechtshof de Staat heeft opgedragen iedere (feitelijke) uitvoer en doorvoer van F-35-onderdelen met eindbestemming Israël te doen staken;
- De Nederlandse regering tegen dit arrest in cassatie is gegaan, maar tot die tijd geen F35-onderdelen mag leveren;
- Op 15 maart 2024 bekend is geworden dat het ministerie van Buitenlandse zaken naar alternatieven zoekt om F-35-onderdelen alsnog aan Israël te leveren, onder meer door de F-35-onderdelen via andere locaties alsnog aan Israël te leveren;

overwegende dat:

- Hoogleraar en expert in internationaal wapenrecht Galina Cornelisse heeft gesteld dat deze werkwijze tegen internationaal recht indruist;
- Hoogleraar militair recht Marten Zwanenburg eveneens stelt dat het leveren van F-35-onderdelen aan Israël via de VS strijdig kan zijn met het vonnis;
- Universitair docent internationaal humanitair oorlogsrecht Jessica Dorsey de handelswijze van Nederland als een klap voor het internationale rechtssysteem heeft getypeerd;
- Het een zeer ernstige zaak is als dit kabinet een arrest van het gerechtshof Den Haag negeert en zo schendingen van het humanitair oorlogsrecht door Israël blijft faciliteren;
- Deze handelswijze onmiddellijk moet stoppen, gelet op de humanitaire ramp die zich op dit moment voltrekt in Gaza, en behandeling van deze motie daarom ook niet kan wachten tot het najaarscongres;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- Alles in het werk te stellen het kabinet onmiddellijk te laten stoppen met (het verkennen van) alternatieve routes voor levering van F-35-onderdelen aan Israël;

en gaat over tot de orde van de dag.

Pre-advies: Overnemen

Toelichting:

Het bestuur kan deze motie overnemen. De Tweede Kamerfractie geeft aan vanaf het begin al voorstander te zijn van stoppen met het leveren van F-35 onderdelen die kunnen leiden tot inzet van F-35's boven de Palestijnse gebieden, zelfs nog voor de rechterlijke uitspraak die het kabinet daartoe oproept. Wat de feitelijke weergave van de zaken betreft moet het wel vermeld worden dat er niet wordt geleverd aan Israël via het Nederlandse distributiecentrum, ook niet via de Verenigde Staten. In het samenwerkingsverband met Nederland is er ook niet overlegd hoe onderdelen via een omweg alsnog Israël zouden kunnen bereiken. Het kabinet heeft geen stappen ondernomen om de rechterlijke uitspraak te ondermijnen. Als dat wel gebeurt zullen wij ons, net al sinds deze zaak speelt, blijven uitspreken tegen leveringen van F-35 onderdelen aan Israël.